

דאלידור

עלון לשבת קודש

בס"ד

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

נושא השבוע: כשרות (פז)

ההפטרה: "ועמי תלואים" (הושע יא)

פרשת ויצא

"ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרצה ויפגע במקום..." (כוז, י"א)

יעקב אבינו הולך מבאר שבע לחרן בדרך ארוכה מלאה סכנות גשמיות ורוחניות. בדרכו הוא עובר על פני הר המוריה, מקום המקדש מבלי שירמזו לו משמים כי יש עבורו מסר, נבואה. כשהגיע לחרן ערך חשבון נפש והרהור של חרטה עבר בליבו: "כלום יתכן שעברתי על מקום שהתפללו בו אבותי ולא התפללתי בו?" ואנו כמה הרהורי חרטה עוברים בליבנו, על מעשים טובים שהיינו צריכים לעשות ולא עשינו או שלא נעשו כהוגן, ומה אנו אומרים? חבל ודי, בפעם הבאה נשלים.

אך יעקב אבינו לא נהג כן!! הוא הסתובב כדי לחזור, הוא היה מוכן ללכת את כל הדרך הארוכה חזור, להסתכן במפגש מסוכן עם עשוי ובלבד כדי לתקן! ואז קפצה לו הדרך... וזכה למחזה נבואה ולהבטחות נשגבות ומדוע? משום שהיה מוכן לחזור, לצעוד! כל אחד והצעד שלו, לכן לא נסתפק בהרהור ובחרטה בלבד אלא נעשה מעשה ואז יפתחו לקראתנו שערי סיעתא דשמיא כי לפסיעה הזו מחכים בשמים והיא תפתח בפנינו את "השערים"...

"ושבתו בשלום אל בית אבי..." (כוז, כא)

מפרש רש"י: "שלם מן החטא". ומדוע לא כפשוטו שישוב בשלום לבית אביו? שאם כן היה צריך לומר: "והשיבני בשלום" כשם שאמר קודם "ושמרני", "ונתן לי" מובן איפה, שאין זו תפילה להשם יתברך שישיבנו בשלום לבית אביו במובן הפיזי, אלא הכוונה כאן שישוב "שלם מן החטא". וזה כבר תלוי באדם עצמו כי "הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים", לפיכך נאמר "ושבתו", אני עצמי אשתדל שלא לפגום במעשי. לומר לנו, נכון הדבר שברוחניות זה תלוי בהשתדלות האדם אך יש לצרף לכך תפילה לסיוע ממרום כי המכשולים והמניעים רבים הם...

"בצרה קראת ואחלצך"

מעשה שהיה

מאז שהודיע לי הרופא כי יש לי בעיה כלשהי בשריר הלב,

הייתי ערני לכל מחוש וכאב, נזהרתי מהתאמצות יתר ומכל העלול להכביד על פעולת הלב בבחינת "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם". לאחר שחשתי כאב מעיק ומזרז בצד הימני של בטני מיהרתי לרופא אשר הפנה אותי לבצע צילום רנטגן וכל מיני בדיקות נוספות. תקופה ארוכה הלכתי בין מכונים רפואיים שונים וביצעתי בדיקות שונות, בתקופה זו התחזקה בי הידיעה הפשוטה שהחיים אינם שלי כי אם חננו אותי בזכות לחיותם ולנצלם לעשיית רצון ה'. הגעתי לחדרו של פרופסור צוחר ובידי תיק הצילומים ותוצאות הבדיקות שערכתי מרופאי לב עד רופאי מעיים, חוות דעת של כל המי ומי עם המלצות לרוב. הרבתי להתפלל וקראתי פרקי תהילים כשאני שם מבטחי בקב"ה שבידו לחולל כהרף עין שינוי מהחולי אל הבריאות,

העלון מוקדש לעילוי נשמת יפתח אמי מקיס בן בת שבע אדר שפוקדתו ב- י"ב כסלו ת.ש.צ.ב.ה.

הזמנים ע"פ לוח "אור החיים" של אופק ת"א * נא לא לעיין בזמן התפילה * סוף זמן ק"ש 8:30-8:33

כניסת שבת: 4:17 יציאת שבת: 5:08 יציאת ש"ס ר"ת: 5:39

פלפל נגוע

השאר ניתן לפתוח את הפלפלים אחד אחד להוריד להם את הראש לפתוח את הפלפל לשניים ולהסיר את כל התכולה הפנימית (כולל הגרעינים) עד המעטפת ולשוטפם היטב ואז אפשר להשתמש בהם (תולעת שני ח"ד עמי' רית, עיין בדיקה מזון כהלכה ח"א עמ' 354 ובקולור עמ' 88).

* יש פלפלים שנמכרים באריזת וואקום שלהם מספיק בדיקה מדגמית [10%] כנ"ל שאכן התוצרת נקיה (תולעת שני ספ).

פלפל מתוק/חרף טחון [=פפריקה מתוקה/חרפה]

הפפריקה היא אבקה טחונה שמקורה מפלפל מתוק או חריף של פלפלים שיובשו בתנור או בשמש, יש והטחינה דקה או גרוסה.

בתהליך הטחינה והאריזה אין חרקים, מ"מ לעיתים [מעוט המצוי-דרבנן] באכסון לא ראוי הפפריקה מותקפת ע"י מזיקי מחסן שונים כגון: חיפושית

הטבק וזחלים המותירים קורים וגבישים, התגלמות החרקים מתבצעת בתוך הפפריקה והיא נעטפת בתבלין כך שזה נראה כחלק מגוון התבלין.

אופן הבדיקה והשימוש:

שוטחים שכבה דקה של פפריקה ע"ג משטח כגון: לבן, כתום וכדו' ומתבוננים אם מצויים חרקים או תולעים, גושי פלפל דבוקים ע"י "קורי משי" או כעין

גושים קטנים של פפריקה שאינם מתפוררים בלחיצה, גושים אלו אם כשלוחצים עליהם הם מתפוררים לאבקה סימן שאין זו נגיעות, אבל אם אינם מתפוררים זה סימן לכך שישנו חרק בפנים. ואם נמצאו חרקים או גולמי חרקים [הנ"ל] אין להשתמש בפפריקה זו עקב הקושי להפריד את החרקים מהפפריקה באופן ודאי.

ואם הכל נמצא נקי רצוי לאכסן את הפפריקה כמו יתר התבלינים במקרר, ועדיף במקפיא (תולעת שני ח"ד עמ' רית-רית, בדיקה מזון כהלכה ח"א עמ' 807-805).

פלפל לבן/שחור

פירות הפלפל גדלים על צמח מטפס ומשתרג, על עצים סמוכים, גדרות ועמודים, הוא מניב את פריו בפעם הראשונה לאחר ארבע שנים [ולהבדיל משאר סוגי הפלפלים שהם ירק ומניבים בשנה הראשונה מזריעת הגרעין].

הפירות בצבע אדום או ירוק, את הפירות קוטפים כאשר סיימו את תהליך גדילתם, אך בעודם קשים ולא בשלים, הצבע השחור או הלבן של פלפל טחון נובע מצורת עיבוד שונה של הפלפל.

לעיתים רחוקות נגועים בחרקים כתוצאה מהאכסון ולכן ע"פ הדין אין חיוב לבדוקם, אך טוב לבצע בדיקה כללית ע"י פיזור האבקה ולבדוק שאין זחלים, גושים או "קורים" [אם נמצאה נגיעות עדיף שלא להשתמש במוצר זה] [בסיום הבדיקה לאכסן במקרר] (תולעת שני ח"ד עמ' רטו-רטו, בדיקה מזון כהלכה ח"א עמ' 804)

פול ירוק בוקפא

פול: פול ירוק בתרמילים
בדרך כלל נקי ואין חיוב לבדוקו (בדיקה מזון כהלכה בקולור עמ' 86, ויען שמואל י"ב מואמר הכר יוסף פרץ עמ' שטמ) מ"מ אם נתקל בחורים בתרמיל יש לבדוקו מחרקים [פעמים יש

כתמים שחורים שהם פגם טבעי בגידול ולא סימני חדירה של זחלים] (תולעת שני ח"ד עמ' קכ).

פול ירוק קפוא

בחזקת נקי מתולעים ואין צורך בדיקה (תולעת שני ח"ד עמ' קכ, בדיקה מזון כהלכה בקולור עמ' 86).

פול במלח- פיצוחים

יש לקלפו ולפתחו לשניים ולבדוק שאין סמני כרסום, חרקים או גלמי חרקים [ע"פ הנחיה בע"פ של הרב משה ויא שליט"א מחבר סדרת ספרים בדיקה מזון כהלכה בע"פ וכן הרב שניאור רווח שליט"א מחבר תולעת שני בע"פ].

פול מיובש שלם עם קליפה

רוב הפעמים נגוע [דאורייתא] ויש חיוב לבדוקו (בדיקה מזון

כהלכה ח"א עמ' 717-716 ובקולור עמ' 86, תולעת שני ח"ד עמ' רל-רל, ויען שמואל סס עמ' שנו).

משרים את הפולים במים, כמות המים צריכה להיות פי 3 מכמות הפולים, אפשר להשרות במים קרים למשך 8 שעות. מקלפים כל גרגיר ובודקים את צידו החיצוני, לאחר מכן חוצים אותו ובודקים בין שני החצאים (בדיקה מזון כהלכה ח"א עמ' 197-196, תולעת שני ח"ד עמ' כ-כד).

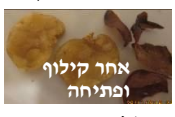
אברכים שמעוניינים להצטרף לכולל באשדוד יפנו לפל': 052-7165137

פולים במלח

פול במלח

אחר קילוף ופתיחה

אתי המתינו עוד אנשים שנראו מדוכדכים ומרוטי עצבים שהעולם נעצר עליהם באחת, ועיניהם נשואות אל הדלת הנפתחת ונסגרת עוד אחד יוצא, איך נראות פניו? מה שמע בפנים? מה אני עומד לשמוע?... בהגיע תורי נכנסתי אל חדרו של הפרופסור, הוא עיין ארוכות בכל הממצאים הרפואיים שלפניו, כירורגיים וקרדיולוגים כשהעט המזוהבת מקישה העצבנות על השולחן, עוד כמה גרודי פדחת ולאחריהם הוא פותח ואומר: "גידול במעי הדק". שתיקת עיכול, ידעתי כבר על הממצא ובכל זאת נעים היה לי שהוא יבטלה, הוא הסיט את המסמכים הצידה ואמר בטון סמכותי: "במקרים רגילים הייתי מורה על ניתוח מידי, המסוגל בהחלט להביא רפואה ופתרון, אלא שבמקרה שלך מתמודדים אנו בנוסף לבעיה במעי עם בעיה בשריר הלב, אינך כשיר לעמוד בניתוח מכביד שכזה, אלא שהגידול כפי שהוא, אף הוא מהווה סכנה, "ומהי רמת הסיכון הגבוהה יותר, ביצוע הניתוח או אי ביצועו?" בררתי, "חמישים מול חמישים" השיב כשהוא מסכם את השיחה: "שמעני, החיים הם שלך, בידך ההחלטה. אם תרצה לעבור את הניתוח על אף הסיכון בשריר הלב, תוכל לחתום כאן ולבצע הכול במהירות ויעילות ואם תחליט להימנע מניתוח על אף הסיכון הגדול, אתה חוזר מכאן הביתה ומניח לעניינים להתגלגל ללא התערבותנו, בשני המקרים האחריות עליך בלבד, אך עליך לקבל החלטה בהקדם האפשרי, הזמן שחולף אינו מטיב עמך", ליבי קפא בקרבי מי אני שאחליט? איך אוכל להכריע בשאלה קשה זו של חיים ומוות? פרצתי בככי, אין לי עם מי להתייעץ ואיני קשור לאף מקור שממנו אוכל לקבל עיצה רפואית בקשר למצבי, זה לא מכבר עליתי ארצה ובודד אני ללא משפחה, איך אקבל החלטה כאן ועכשיו? ידי מיששה מאליה את ספר התהילים, מלכתחילה חשבתי לשוב לביתי ולהפוך בדבר עד שאחליט אולם במחשבה נוספת הבנתי כי אין בכך תועלת כי אם עיני, כשמדובר בספק "חמישים מול חמישים", פניתי לרופא ואמרתי: "אני יודע שעלי להחליט מיידית, אולם נחוצות לי כמה דקות של תפילה, אודה אם תניח לי להתייצב בפינה ולהתפלל בטרם אחליט את ההמשך הטיפולי", הוא פנה לטפל במסמכים שלפניו ואני קמתי לעבר החלון, פתחתי את התהילים והתחלתי להתפלל על חיי, מבקש סיעתא דשמיא ברגעים הקשים העוברים עלי עתה, עודי מתפלל וקולו של פרופסור צוחר נשמע פתאום: "יודע מה? בהרהור נוסף אני מגיע למסקנה שונה...", פסעתי עם התהילים לעבר שולחני. "הסיכון לשריר הלב הינו אך ורק אם הניתוח יתבצע במשך למעלה מ- 4 שעות, כך שלא נראית לי כל בעיה לאשר סטנדרטי להוצאת הגידול אינו מתארך מעבר ל- 3 שעות, כך שלא נראית לי כל בעיה לאשר את הניתוח, הייתי אומר שאני ממליץ עליו..." השינוי הפתאומי הימם אותי, חתמתי על הסכמה לביצוע הניתוח וכי הכל הוא באחריותי.... בשיחת טלפון נקבע לי תור לאשפוז וניתוח, יצאתי מחדרו המום ומעורפל והלכתי הביתה. בהגיע המועד עברתי את הניתוח שאשפוז ארוך לפני, באחד השבועות נכנס לחדרי אדם מכובד שהתעניין בשלומי ושאל איך עבר הניתוח ואיך ההתאוששות.... תהיתי בשקט מי זה ואיזה? כל משפחתי בחו"ל, יש לי מכרים בודדים אך הוא אינו אחד מהם. הוא הציג את עצמו כגיסו של פרופ' צוחר: "באתי להודות לך..." אמר והחל לגולל בפני התרחשות מופלאה שאני במרכזה "זה שנים שאחותי, אשת פרופ' צוחר הגיעה למסקנה ברורה על חייה, כסף יש להם למכביר, אלא שיש עושר ללא אושר, התוכן האמיתי לחיים חסר, וכשראתה את החיים השונים בביתי, המאופיינים בשמירת תורה ומצוות הבינה כי בזה היא חפצה, בעלה הפרופ' לא התווכח עם עצם ההשקפה אלא שזמנם העמוס לא הניח להם לעשות את השינוי. עד לפני כמה שבועות, גיסי הפרופ' שב באחד הימים מן הקליניקה נסער ונרעש ממחזה ששבה את ליבו, פציינט במצב לחוץ שופך נפשו בדמעה לאלוקים מתוך ספר תפילה, שואב כוחות ומפקיד את גורלו בידי יוצרו. מעודו לא ראה כזאת, המעמד הסעיר ולא נתן לו מנוחה. סערת נפשו לא שככה, "איני מבין את עצמי, איך הוצאתי מפי הסכמה מפורשת

לניתוח, מי זה ערב לי שהניתוח לא יארך יותר מ- 4 שעות ויסכן את חיי המנותח, אין זאת אלא שהתפילה שלו מוססה אותי והוציאה ממני אישור לגשת לניתוח שיעבור בהצלחה מה שהיה גלוי לפני "שומע תפילה", והוא החליט כי זה הרגע המתאים לגשת אל הרב ולקבל הדרכה". לאחר מס' חודשים ראיתי אותו שכיפה לראשו וציציות בבגדו ואשרי שזכיתי להיות שליח לכך....

פינת ההלכה

הלכות תולעים במוצרי מזון [כז]

א. אסור מן התורה לאכול תולעים, שרצים ורמשים (ש"ע יז"ד סי' פד), והאוכל שרץ הארץ כנמלים, חרקים או תולעים כגון: בפירות וירקות עובר על 5 לאוין מן התורה (ויקרא יא מא-מד, גמ' מכות טז, תולעת שני לגר"ס רווח פ"א ס"ג).

פירוש של פירות וירקות ודרכי ניקויים מתולעים (התמונות צולמו במעבדת העלון ומספרים)

פלפל מתוק/ גמבה צהוב/ אדום/ ירוק

הפלפל עלול לעיתים [מיעוט המצוי-דרבנן] להיות נגוע בחרקים הפוגעים בפרי עצמו וחודרים לתוכו כגון: זחלים של עש הפרודניה ויש חרקים המצויים על עלי הצמח.

אופן בדיקתו וניקויו:

פלפל מתוק חי: חוצים את הפלפל לשניים או חותכים את החלק העליון של הפלפל ומוציאים את הגבעול עם הגרעינים ומתבוננים בתוכו אם הפלפל נקי ואין בו זחלים או סימנים מחשידים. שוטפים אותו היטב מבחוץ ובפנים תחת זרם מים

ודי בכך (תולעת שני ח"ג עמ' קלט-קמ, דליקת מזון כהלכה לגר"מ ויא ח"א עמ' 352 ובקולור עמ' 88 חלף שד"קת מזון כהלכה ממליץ גם על שקיה 3 דקות צמי סבון).

פלפל שלם בתנור: אלה שאוהבים להכין פלפל מתוק/גמבה שלמים בתנור יכולים לסמוך על בדיקת מדגם [10%] לפותחם ולבודקם כאמור ואת השאר להכניס שלמים לתנור (הרב שג"ר רווח מחבר ס' תולעת שני בע"פ וכך עם מפקחים וכשרויות מהדקין השונים בע"פ).

פלפל חריף אדום/ירוק

אע"פ שהפלפל חריף, הוא עלול לעיתים [מיעוט המצוי- דרבנן] להיות נגוע בזחלים הפוגעים בפרי עצמו וחודרים לתוכו כגון: זחלים של עש הפרודניה וחרקים נוספים.

אופן בדיקתו וניקויו: כמו בפלפל גמבה מתוק.

פלפל כבוש/ גמבה חמוצה: בחזקת נקי ואינו טעון בדיקה.

פלפל חריף שלם בטיגון: אלה שאוהבים לטגן את הפלפל חריף ירוק הארוך בשמן יכולים לסמוך על בדיקת מדגם [10%] ואת השאר יכולים לטגן שלמים בלא בדיקה (הרב שג"ר רווח מחבר תולעת שני בע"פ וכן עם מפקחים וכשרויות מהדקין בע"פ).

פלפל חריף בשימורים [כבוש/שיפקה]

בדרך כלל בחזקת נקי ואינו טעון בדיקה (תולעת שני ח"ד עמ' רס).

פלפל חריף מיובש [שאטה/צ'ילי/חלפיון]

הייבוש בדרך כלל בשמש, לפעמים מיבשים בתנור, לאחר הייבוש הפלפל מאוכסן זמן רב [במפעל ובחנות] וכן גם בזמן שיווקו הוא בשקים פתוחים. בכל השלבים הנ"ל הוא עלול להנגע בחרקים ותולעים והינו רוב נגוע [דאורייתא]. החרקים הם חרקים קטנים בצבע חום ובעיקר נגוע ע"י זחלי עש לבנים הגורמים להתהוות "קורי משי" דביקים ופירורים רבים בחלקו פנימי של הפלפל.

בדיקתו וניקויו מתולעים:

חובה לחצות כל פלפל לשניים ולהתבונן אם יש חרקים שלמים או פסולת חרקים [לעיתים הזרעים מושחמים בפרט בייבוש בתנור ואין זה סימן לחרקים] אם לא נמצאו חרקים בכל הפלפלים הרי הם מותרים, ואם נמצאו חרקים או סימני חרקים רצוי לא להשתמש במוצר, אך מעיקר הדין אפשר לזרוק את הפלפל הנגוע, ולגבי

פלפל/גמבה

שטיפה: שלב ב

פלפל חריף ירוק

פלפל מוכן

פלפל במחבת

יבוש פלפל שאטה

פלפל בשימורים

שיווק הפלפל בשק פתוח

פלפל נגוע